

RAPORT
Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Oświęcimiu
za 2024 r.

z działalności Inspekcji Weterynaryjnej
i stanie bezpieczeństwa
na terenie powiatu oświęcimskiego w 2024 roku.

Cele Inspekcji Weterynaryjnej.

Celem Inspekcji Weterynaryjnej jest ochrona zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwo produktów pochodzenia zwierzęcego dla zapewnienia zdrowia publicznego.

Zadania ustawowe.

Inspekcja wykonuje swoje zadania w szczególności przez:

1) zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych;

1a) badania kontrolne zakażeń zwierząt;

2) monitorowanie chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe:

a) u zwierząt,

b) w produktach pochodzenia zwierzęcego,

c) w paszach;

3) badanie zwierząt rzeźnych, produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności,

4) przeprowadzanie:

a) kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych,

b) kontroli administracyjnych i kontroli na miejscu przestrzegania wymogów w zakresie określonym w przepisach o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego,

c) kontroli wyrobów do diagnostyki in vitro stosowanych w medycynie weterynaryjnej,

d) kontroli działalności hodowcy, dostawcy i użytkownika wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych, w tym w zakresie:

– utrzymywania zwierząt przeznaczonych do wykorzystania lub wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych,

– prowadzenia ewidencji zwierząt,

– przeprowadzania doświadczeń;

5) sprawowanie nadzoru nad:

a) bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym przy ich produkcji i wprowadzaniu na rynek, w szczególności nad wymaganiami weterynaryjnymi w sprzedaży bezpośredniej, rolniczym handlu detalicznym oraz działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej,

b) wprowadzaniem na rynek zwierząt, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu art. 3 pkt 1 w związku z art. 2 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009

r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.) i produktów pochodnych w rozumieniu art. 3 pkt 2 tego rozporządzenia,

c) wytwarzaniem, obrotem i stosowaniem pasz, dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt, organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego i pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz nad transgranicznym przemieszczaniem organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego,

d) zdrowiem zwierząt przeznaczonych do rozrodu oraz jakością zdrowotną materiału biologicznego i jaj wylęgowych drobiu,

e) obrotem i ilością stosowanych produktów leczniczych weterynaryjnych,

f) wytwarzaniem i stosowaniem pasz leczniczych,

g) przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt,

h) przestrzeganiem zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz przemieszczaniem zwierząt,

i) przestrzeganiem wymagań weterynaryjnych w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta gospodarskie;

6) prowadzenie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych:

a) u zwierząt,

b) w wydzielinach i wydalinach zwierząt,

c) w tkankach lub narządach zwierząt,

d) w produktach pochodzenia zwierzęcego,

e) w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt,

f) w paszach;

7) prowadzenie wymiany informacji w ramach systemów wymiany informacji, o których mowa w przepisach Unii Europejskiej;

8) przyjmowanie informacji o niebezpiecznych produktach żywnościowych oraz o paszach od organów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych - w zakresie kompetencji tych inspekcji, a także ocena ryzyka i stopnia zagrożenia spowodowanego niebezpiecznym produktem żywnościowym lub paszą, a następnie przekazywanie tych informacji do kierującego siecią systemu RASFF.

Inspekcja Weterynaryjna wykonywała zadania, o których mowa powyżej na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. Nr 33, poz. 287 z 2004 r. z późn. zmianami)

Kontrole urzędowe w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Oświęcimiu przeprowadzane są w oparciu o:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia

Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzje Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (1)

- ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz.U. 2023, poz. 1815); oraz
- Rozporządzenie (WE) 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. UE.L.2002.31.1);
- Rozporządzenie (WE) 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 1 z późn. zm.);
- Rozporządzenie (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego,
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”)
- ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075 t.j.)
- ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz.U. 2014.1557 z późn.zm.),
- ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. 2015.594),
- ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U.2023.poz.1580 t.j.);
- ustawy z dnia 14 czerwca 1 ustawa z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. 2014.398);
- ustawy z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2004 r. Nr 53, poz. 533 z późn. zm.),

Jednocześnie do ww. ustaw wydano akty wykonawcze oraz opracowane są przez Głównego Lekarza Weterynarii tematyczne wytyczne oraz instrukcje.

Struktura Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Oświęcimiu.

W skład Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Oświęcimiu wchodzi:
Powiatowy Lekarz Weterynarii . W 2024r. nie było zastępcy PLW w Oświęcimiu.
Zespół do spraw finansowo-księgowych – w osobie głównego księgowego.
Zespół do spraw zdrowia zwierząt i ochrony zwierząt – w skład którego wchodzi 6 pracowników (2 lek. wet., 4 mgr. inż. zootechniki)
Zespół do spraw bezpieczeństwa żywności, pasz i utylizacji – w skład którego

wchodzi 2 pracowników (2 mgr. inż. zootechniki)

Zespół do spraw administracyjnych - w skład którego wchodzi 3 pracowników.

Część zadań z oczywistych względów kadrowych i finansowych, i zgodnie z obowiązującym prawem, wykonywali w 2024 r. wyznaczeni lekarze weterynarii. Zadania te były realizowane w wyniku indywidualnych wyznaczeń organu Inspekcji Weterynaryjnej dokonywanych w formie decyzji administracyjnej i po zawarciu związanej z tym wyznaczeniem umowy cywilno-prawnej.

W Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Oświęcimiu w 2024r. czynności zlecone wykonywało:

- 2 lekarzy weterynarii wolno praktykujących - dotyczy realizacji zadań w zakresie monitoringu enzootycznej białaczki bydła, gruźlicy i brucelozы bydła, owiec i kóz (zadania płatne z budżetu Państwa)
- 2 lekarzy weterynarii wolno praktykujących - dotyczy realizacji zadań w zakresie zwalczania zgnilca amerykańskiego pszczoł (zadania płatne z budżetu Państwa)
- 2 lekarzy weterynarii wolno praktykujących - dotyczy realizacji zadań w zakresie nadzoru nad rozbiorem i przetwórstwa mięsa w zakładach działających na terenie powiatu oświęcimskiego
- 4 lekarzy weterynarii wolno praktykujących - dotyczy realizacji zadań w zakresie badania zwierząt umieszczanych na rynku, przeznaczonych do wywozu wraz z wystawianiem świadectw zdrowia
- 2 lekarzy weterynarii wolno praktykujących - dotyczy realizacji zadań w zakresie badania laboratoryjnego próbek mięsa na obecność włośni, przeznaczonego na użytek własny (zadania płatne z budżetu Państwa)

Dodatkowo w 2024r. współpracowaliśmy z dwoma rzeczoznawcami podczas wyceny sprzętu czy wyceny zabitych zwierząt w związku z likwidacją ognisk zgnilca amerykańskiego pszczoł oraz podpisana była 1- na umowa na czynności pomocnicze z technikiem weterynarii.

Szkolenia-edukacja.

W roku 2024 r. Inspekcja Weterynaryjna w Oświęcimiu zorganizowała 15 szkoleń, których uczestnikami byli lekarze weterynarii wolnej praktyki, właściciele podmiotów nadzorowanych, przedstawiciele urzędów miast i/lub gmin, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Oświęcimiu, przedstawiciele zarządców obwodów łowieckich czy rolnicy naszego powiatu. W/w szkolenia dotyczyły tematyki związanej z omówieniem: aktualnej sytuacji epidemiologicznej w Polsce w kontekście wysoce zjadliwej grypie drobiu/HPAI, rzekomego pomoru drobiu/ND, ASF czy wścieklizny, elementów bioasekuracji i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, higieny środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego wraz z zasadami wystawiania świadectw zdrowia, zasad ubojów zwierząt na potrzeby własne - zakończone wystawieniem 27 zaświadczeń, zasady kontroli i produkcji środków żywienia zwierząt czy zasad i wymagań eksportowych do Wielkiej Brytanii.

W 2024r. na bieżąco informowano pisemnie urzędy gmin i miast, ARiMR w Oświęcimiu, Oddział Doradztwa Rolniczego w Oświęcimiu o aktualnej sytuacji epizootycznej wraz z dostarczeniem ulotek z zasadami bioasekuracji utrzymywania zwierząt gospodarskich. Podobne informacje były przekazywane lekarzom weterynarii prywatnej praktyki, działających na terenie naszego powiatu.

Bezpieczeństwo żywności

Inspekcja Weterynaryjna nadzoruje bezpieczeństwo żywności pochodzenia zwierzęcego na etapie produkcji – czyli rozbioru, przetwórstwa, magazynowania czy transportu. W rejestrze PLW w Oświęcimiu znajdują się następujące podmioty zajmujące się produkcją żywności:

- 12 zakładów rozbioru i przetwórstwa mięsa
- 2 zakłady pakowania jaj
- 8 ferm jaj konsumpcyjnych (wielkość obiektu powyżej 350 sztuk kur niosek)
- 8 zakładów zajmujących się transportem lub pośrednictwem żywności
- 86 zakładów rynku lokalnego zajmujących się produkcją i sprzedażą bezpośrednią/SB przetworzonych produktów mięsnych (zakłady produkujące miód czy pyłek pszczeleli, pozyskujące jaja kurze, ryby, dokonujących ubój brojlerów z własnego chowu)
- 53 zakładów rynku lokalnego - Rolniczego Handlu Detalicznego/RHD (zakłady produkujące miód czy pyłek pszczeleli, pozyskujące jaja kurze, dokonujące rozbioru mięsa wołowego i wieprzowego czy produkujące wędliny)
- 3 punktów skupu dziczyzny
- 6 dzierżawców /zarządców obwodów łowieckich
- 1 podmiot zajmujący się magazynowaniem żywności - miodu, bez kontroli temperatury składowania
- 12 gospodarstw mlecznych – gospodarstwa te oddają mleko surowe do 2 mleczarni- do Wieprza lub do mleczarni we Włoszczowej.

Z pośród w/w podmiotów produkujących żywność pochodzenia zwierzęcego, 9 zakładów posiada uprawniona do handlu (teren UE). Pozostałe zakłady przetwórcze mogą umieszczać swoje produkty wyłącznie na terytorium RP a w przypadku zakładów SB i RHD, sprzedaż jest ograniczona terytorialnie na terenie naszego kraju.

W stosunku do powyższych podmiotów:

- przeprowadzono 369 kontroli, z czego u 35 podmiotów stwierdzono nieprawidłowości.
- wydano 45 decyzji administracyjnych
- wystawiono 10 mandatów karnych na łączną kwotę 2 250 zł
- wystawiono 2 kary pieniężne w formie decyzji administracyjnych na łączną kwotę 1 900 zł
- wystawiono 1-ną grzywnę celem przymuszenia na kwotę 1 000 zł.

Dokonano również kontroli żywności - wędlin przeznaczonej na rynek Wielkiej Brytanii wystawiając 20 zaświadczeń oraz kontroli przesyłek żywności – miodu z krajów trzecich-Ukrainy.

Pracownik Zespołu do spraw bezpieczeństwa żywności dokonuje kontroli zgłoszeń ubojów zwierząt na potrzeby rolników naszego powiatu. W wyniku tych kontroli w 2024r. wdrożono 7 postępowań administracyjnych zakończonych karami pieniężnymi na łączną kwotę 1 400 zł.

Na terenie powiatu oświęcimskiego funkcjonują dwie Pracownie badające mięso na obecność włośni. Badania odbywają się przez lekarzy weterynarii przy Gabinetach Weterynaryjnych w Osieku oraz w Polance Wielkiej. Dostawcami próbek do

badania są zarówno myśliwi, którzy upolowali dziki – ilość przebadanych w 2024r. próbek wynosiła 272 (co odpowiada zbadaniu 272 odstrzelonych dzików) oraz właściciele ubijanych świń– ilość przebadanych w 2024r. próbek wynosiła 386 (co odpowiada zbadaniu 386 ubitych świń). Jest duża świadomość zarówno wśród hodowców świń oraz wśród myśliwych ryzykiem zachorowania na tą groźną chorobę, choć stwierdzono, że w przypadku uboju 3 sztuk świń, rolnicy nie wykonali tego badania. Badanie mięsa w kierunku obecności włośnicy jest badaniem obowiązkowym, bezpłatnym dla zlecającego (koszty badania pokrywa budżet Państwa), które jednoznacznie określa przydatność mięsa do spożycia. W przypadku naszego powiatu zbadane mięso może być wykorzystane wyłącznie na użytek własny.

Ochrona zdrowia zwierząt

Łączna ilość podmiotów utrzymujących zwierzęta w celu ich umieszczenia na rynku (sprzedaż, skup transport itd.) lub produktów od nich pozyskanych w 2024r. wynosiła :

- 13 zakładów odchowu drobiu
- 16 zakładów utrzymujących drób towarowy
- 106 gospodarstw rybackich
- 2 schroniska dla zwierząt: schronisko w Chełmku oraz w Oświęcimiu
- 9 zakładów zajmujących się obrotem - pośrednictwem lub skupem zwierząt
- 22 podmioty zajmujące się zarobkowym przewozem zwierząt
- 7 punktów kopulacyjnych
- W rejestrze PLW w Oświęcimiu jest zarejestrowanych 8 środków transportu zatwierdzonych do transportu zwierząt powyżej 8 godzin.
- W rejestrze PLW w Oświęcimiu są zarejestrowane gospodarstwa utrzymujące zwierzęta gospodarskie :

-75 gospodarstw utrzymujących zwierzęta koniowate
-12 gospodarstw utrzymujących drób rzeźny
-187 gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną w liczbie 2449 sztuk
-152 gospodarstw utrzymujących bydło w liczbie 1882 sztuk
-26 gospodarstw utrzymujących owce w liczbie 154 sztuk
-26 gospodarstw utrzymujących kozy w liczbie 69 sztuk
-6 gospodarstw utrzymujących alpaki
-565 gospodarstw utrzymujących pszczoły
-2 gospodarstwa utrzymujące zwierzęta futerkowe

W stosunku do powyższych podmiotów przeprowadzono 352 kontrole. Stwierdzono 52 nieprawidłowości w 25 podmiotach określając termin ich usunięcia. Wydano 1 upomnienie będące kontynuacją postępowania administracyjnego.

Pracownicy Zespołu do spraw zdrowia zwierząt i ochrony zwierząt oprócz kontroli planowanych, bez zwłoki wykonują kontrole interwencyjne związane przede wszystkim z niewłaściwym traktowaniem zwierząt oraz z zakresu identyfikacji i rejestracji zwierząt. Na miejscu jest ocena czy informacja była słuszna i wówczas wdrażane jest dalsze postępowanie. Kontroli takich w odniesieniu do psów w 2024r. było 31, natomiast w odniesieniu do zwierząt gospodarskich 22. Stwierdzone uchybienia dało się usunąć w porozumieniu z właścicielami zwierząt i w czasie określonym przez Inspekcję. W 2024r. nie było więc kierowanych wniosków/zawiadomień w sprawie odebrania zwierząt czy ukaranie ich właścicieli za

nieprzestrzeganie przepisów o ochronie zwierząt .

W Polsce od 2014 roku występuje afrykański pomór świń. W związku z zagrożeniem wystąpienia tej choroby, w 2024r. przeprowadziliśmy kontrolę wszystkich gospodarstw utrzymujących świnie pod względem przestrzegania zasad bioasekuracji. Sprawdzaliśmy przede wszystkim zabezpieczenie budynków inwentarskich przed dostępem innych zwierząt i osób postronnych, przestrzeganie zakazu utrzymywania w jednym pomieszczeniu świń i bydła, obecność środków dezynfekcyjnych, mat dezynfekcyjnych czy prowadzenie dokumentacji.

Na przestrzeni całego roku prowadzone było przeszukiwanie terenów łowieckich w celu odnalezienia ewentualnych padłych dzików i pobrania prób do badań oraz kontrole zarządców obwodów łowieckich pod kątem przestrzegania przez nich zasad bioasekuracji podczas polowania i przygotowania ich na wypadek wystąpienia ASF- w 2024r. dokonano 8 takich kontroli.

W 2024r. nadzorowaliśmy odstrzał planowy dzików, którego celem jest redukcja populacji zwierząt z uwagi na ryzyko rozprzestrzeniania ASF. W tym celu wykonano 188 kontroli, które ograniczały się albo do kontroli dokumentacji albo dodatkowo do kontroli odstrzelonych zwierząt .

W ramach planowanych kontroli, dokonywane są kontrole związane z przestrzeganiem zasad bioasekuracji w niekomercyjnych gospodarstwach drobiu (takich kontroli w 2024r. było 41) oraz kontroli obowiązkowych szczepień p/wścieklicznie psów (takich kontroli w 2024r. było 58 i odnosiły się one do 86 psów – w jednym przypadku stwierdzono brak szczepienia, co skutkowało nałożeniem mandatu karnego).

Zaopiniowano 9 programów opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobiegania bezdomności u zwierząt w poszczególnych gminach i miastach naszego powiatu.

W odniesieniu do ochrony zdrowia zwierząt:

- wydano 83 decyzji administracyjnych
- wystawiono 15 mandatów karnych na łączną kwotę 3050 zł.
- skierowano 3 zawiadomienia na Policję z uwagi na możliwość popełnienia przestępstw (sprawy dotyczyły transportu koni bez wymaganych świadectw zdrowia, uboju zwierzęcia przez nieuprawnioną osobę, sprzedaży bydła do nieznannej siedziby stada) - sprawy w toku.

Bezpieczeństwo pasz i nadzór nad Ubocznymi Produktami Pochodzenia Zwierzęcego/UPPZ

Łączna ilość podmiotów z zakresu pasz i utylizacji w 2024r. wynosiła :

- 256 podmiotów zajmujących się produkcją materiałów paszowych
- 6 podmiotów zajmujących się produkcją mieszanek paszowych
- 10 podmiotów zajmujących się transportem pasz
- 1 podmiot zajmujący się uppz kat.3
- 2 podmioty zajmujące się składowaniem uppz
- 6 podmiotów zajmujących się transportem uppz
- 1 podmiot zajmujący się produkcją karmy dla zwierząt domowych-gryzaków
- 2 podmioty zajmujące się kompostowaniem lub są wytwórcami biogazu

-3 podmioty zajmujące się zanętami, przynętami dla ryb

W stosunku do powyższych podmiotów:

-przeprowadzono 107 kontroli. W odniesieniu do 7 podmiotów stwierdzono wystąpienie 7 uchybień i określono terminy ich usunięcia .

-wydano 23 decyzji administracyjnych

Bezpieczeństwo weterynaryjne w zakresie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt

Profilaktyka chorób zakaźnych zwierząt:

1. W 2024r. na terenie powiatu oświęcimskiego wykonano dwie akcje szczepienia lisów wolnożyjących przeciw wściekliznie zarówno poprzez zrzuty z samolotu przynęt zawierających szczepionkę oraz poprzez ręczne wyłożenie szczepionki w ilości 620 dawek. W akcję szczepienia zaangażowanych było 6 kół łowieckich. Ocena skuteczności przeprowadzanych szczepień, było badanie monitoringowe lisów w kierunku wścieklizny - w 2024 roku wysłano do zbadania 16 lisów. Jednocześnie w 2024r. pobrano do monitoringu biernego wścieklizny znalezione padłe zwierzęta (koty, wiewiórka, jenot, kuna) w ilości 14 sztuk . Wyniki niekwestyjne. Wydano 11 decyzji administracyjnych w sprawie obserwacji zwierząt (psów i kotów) w kierunku wścieklizny, z uwagi na pogryzienie przez nie człowieka.
2. W 2024r. odbyło się badanie monitoringowe w kierunku gruźlicy, brucelozy, białaczki bydła: przebadano w kierunku tbc-420 szt. (27 stad), brucelozy i białaczki bydła-121szt. (16 stad). Zgodnie z aktualnymi przepisami każde gospodarstwo badane jest raz na 5 lat.
3. W 2024r. odbyło się badanie monitoringowe owiec i kóz w kierunku brucelozy zbadano – 89 sztuk (46 stad). Zgodnie z aktualnymi przepisami każde gospodarstwo badane jest co rok.
4. W 2024r. przeprowadzono akcję badania monitoringowego wszystkich gospodarstw utrzymujących świnie w kierunku choroby Aujeszky'ego. Nie jest to choroba groźna dla ludzi ale ma znaczenie ekonomiczne ponieważ może powodować upadki u prosiąt i niższe przyrosty masy u tuczników - pobrano 601 prób/zbadano liczbę zwierząt w 142 stadach świń.
5. W 2024r. zrealizowano badania monitoringowe w następujących kierunkach badania:
  - pryszczycza bydła – 10 prób
  - choroba pęcherzykowa świń - 12 prób
  - klasyczny pomór świń - 25 prób
  - klasyczny pomór świń u dzików- 15 prób
  - gorączka Q u bydła-14 prób
  - zakaźne zapalenie nosa i tchawicy bydła/otręt bydła - IBR/IPV u bydła-14 prób
  - choroba niebieskiego języka u przeżuwaczy - BTV- 14 próbNie stwierdzono wyników kwestyjnych.
6. We wrześniu 2024r. we współpracy z PIW PIB Puławy pobrano od 10 sztuk brojlerów kurzych w wieku 5 tygodni 20 szt. wymazów z kloaki [10 mokrych i 10 suchych] do badań monitoringowych mających na celu wykrycie Chlamydia Sp. w stadach drobiu – nie stwierdzono obecności bakterii z rodzaju Chlamydia.
7. W 2024r., w ramach Programu Wieloletniego 2024-2028 „Ochrona zdrowia zwierząt

i zdrowia publicznego”- monitoring chorób ryb (IPN, KHV, KSD, jersinozy) realizowanego przez PIWet-PIB Puławy pobrano w dwóch gospodarstwach rybackich dwie próby ryb (karp) celem weryfikacji występowania na terenie pow. oświęcimskiego jednostek chorobowych - KHV oraz KSD.

Zarejestrowane przypadki chorób zakaźnych zwierząt w 2024r.:

Z chorób podlegających obowiązkowi zwalczania zanotowano jedynie 1-no ognisko zgnilca amerykańskiego pszczoł. IW w Oświęcimiu w 2024r. kontynuowała kontrole gospodarstw pasiecznych pod kątem występowania tej choroby: wykonano w tym temacie 55 kontroli i pobrano do badania 41 próbek. W dniu 31 grudnia 2024r. ukazało się rozporządzenie PLW w Oświęcimiu Nr 2/CHZ/2024 o uchyleniu obszarów zapowietrzonych zgnilcem amerykańskim pszczoł na terenie miejscowości: Broszkowice, Rajsko, Grojec, Poręba Wielka, Stawy Monowskie w gminie Oświęcim oraz Głębowice.

Nie stwierdzono chorób podlegających rejestracji czy monitorowaniu.

Badania laboratoryjne żywności zwierzęcego pochodzenia

W 2024r. pobrano 21 prób urzędowych, z czego 16 prób pobrano do badań mikrobiologicznych (badanie m.in. w kierunku *Listerii monocytogenes*, obecności *Salmonelli Enteritidis* i *Typhimurium*, pozostałość antybiotyków czy substancji hamujących w mleku) oraz 5 prób do badań chemicznych (badanie w kierunku WWA - zanieczyszczeń związanych z tradycyjnym wędzeniem). Nie stwierdzono w 2024r. wyników kwestyjnych.

Dodatkowo wykonano pobrania 41 prób żywności zgodnie z *krajowymi planami kontroli pozostałości zakazanych lub niedopuszczonych substancji farmakologicznie czynnych, weterynaryjnych produktów leczniczych, zanieczyszczeń chemicznych, pozostałości pestycydów, dioksyn, furanów, polichlorowanych bifenyli (PCB) i związków perfluorowanych oraz promieniotwórczych izotopów cezu u zwierząt i w żywności pochodzenia zwierzęcego*, pobranych m.in. z gospodarstw rybackich, od hodowców bydła czy drobiu, gospodarstw pszczelarskich, z zakładów pakowania jaj, zakładów przetwórczych, stosujących tradycyjne wędzenie produktów mięsnych – wyniki prawidłowe. Przyjęto zgłoszenie obecności antybiotyku w próbce zbiorczej mleka surowego, poddanego badaniu u odbiorcy/mleczarni. Wdrożono postępowanie wyjaśniające i korygujące polegające m.in. na utylizacji zanieczyszczonego produktu, znalezieniu przyczyny zanieczyszczenia i jej usunięciu. Po otrzymaniu właściwego, urzędowego wyniku badania próbki mleka surowego, postępowanie zakończono.

Badania laboratoryjne środków żywienia zwierząt

W ramach monitoringu środków żywienia zwierząt pobrano 53 próbek do badań laboratoryjnych w następujących kierunkach: wykrywanie pałeczek salmonelli, przetworzonego białka, badanie gatunkowości, badanie homogeniczności, oznaczanie zawartości pestycydów, kocydiostatyków, niedozwolonych produktów leczniczych, substancji p/bakteryjnych, antybiotyków, stymulatorów wzrostu, zawartości metali czy GMO.

W 1 przypadku uzyskano wynik dodatni (dot. mieszanki paszowej dla drobiu) w związku, z czym przeprowadzono dochodzenie i wdrożono odpowiednie postępowanie administracyjne, w tym uruchomiono system RASFF- system wczesnego powiadamiania. Kwestyjność wykryta przez IW w Oświęcimiu wiązała się z brakiem przestrzegania przepisów prawnych przez podmiot niebędący pod

naszym nadzorem.

Badanie zwierząt wprowadzanych na rynek.

W 2024 r. poddano badaniu/kontroli zwierząt wraz z wystawieniem świadectw lub zaświadczeń w odniesieniu do: 4600 szt. trzody chlewnej - wystawiając 663 świadectw w obrocie krajowym; 902 918 sztuk drobiu - wystawiając 208 świadectw w obrocie krajowym; 49 856 szt. drobiu, 4 konie, 1 kot- wystawiając 11 świadectw w obrocie krajów UE; dokonano kontroli kilkunastu zwierząt egzotycznych ptaków i gadów - wystawiając 13 Zaświadczeń.

Wystawiono 7 świadectw zdrowia dla zwierząt towarzyszących (psów, kotów) w związku z ich wysyłką do krajów trzecich oraz jedno świadectwo na wysyłkę 28 sztuk bydła z przeznaczeniem na rynek kraju trzeciego.

Na teren powiatu z krajów UE stwierdzono przybycie 3 przesyłek zwierząt, które poddano kontroli po przybyciu.

Współpraca PLW z Oświęcimia z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Oświęcimiu

Cały czas ściśle współpracujemy z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Oświęcimiu w zakresie przekazywania informacji dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa publicznego. Na mocy porozumienia ramowego z dnia 16.10.2018r., jak co roku, w 2024r. wyznaczone były 2 podmioty do wspólnej kontroli - kontrole zrealizowano. W styczniu 2024r. odbyło się nasze wspólne szkolenie nt. nowych zasad i wymagań eksportowych do Wielkiej Brytanii.

Współpraca PIW Oświęcim z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Cały czas ściśle współpracujemy z ARiMR w zakresie przekazywania informacji dotyczących znakowania, identyfikacji i rejestracji zwierząt.

W 2024 r. była kontynuacja programu wsparcia dla pszczelarzy. Z tego tytułu na wniosek pszczelarzy wydano 356 Zaświadczeń.

Podsumowanie:

W odniesieniu do produkcji żywności pochodzenia zwierzęcego: nie stwierdzono zagrożeń dotyczących bezpieczeństwa żywności, co jest wynikiem m.in. prowadzenia w zakładach nadzoru właścicielskiego z zakresu badań mikrobiologicznych produktów (gł. w kierunku *Listerii monocytogenes* oraz *Salmonelli*) oraz utrzymywania pozostałych procedur opartych na zasadach systemu HACCP. W 2024 r. dokonano szczegółowych kontroli zakładów mięsnych. Dla stwierdzonych braków i nieprawidłowości określono termin ich usunięcia

Sytuacja epizootyczna pod względem chorób podlegających zwalczaniu, rejestracji, notyfikacji i monitorowania na terenie powiatu w 2024 była dobra. Powiat od 2024r. był stopniowo uwalniany z zagrożenia związanego z występowaniem zgnilca amerykańskiego pszczoł i tylko ta choroba podlegająca zwalczaniu wystąpiła w naszym powiecie. Kontrole w tym zakresie będą w 2025r. kontynuowane.

Z uwagi na potencjalne zagrożenie wystąpieniem ASF, HPAI, ND czy wścieklizny przeprowadzono wiele spotkań i szkoleń (opis powyżej)- kontynuacja w 2025r. Pod kątem oceny przestrzegania przez hodowców zasad bioasekuracji związanej z chowem i hodowlą zwierząt gospodarskich, w 2024r. były i będą nadal

przeprowadzane kontrole.

Ogromnych trudności następują problemy związane z prawidłowym oznakowaniem i rejestracją kóz czy owiec- stwierdza się tendencję wzrostową. Również w porównaniu do roku poprzedniego w 2024r. zwiększyła się ilość otrzymanych informacji - zgłoszenia Sygnalistów, w zakresie warunków utrzymywania psów. W przypadku około 40 % informacje nie potwierdziły się. Informacje dotyczące bezpieczeństwa zwierząt czy żywności zawsze i każdorazowo traktowane są priorytetowo.

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARI
W OŚWIECIMIU

lek. wet. Agnieszka Stachera

